

pada vsa pesniku, ki se bo znal oprostiti tradicionalne sintakse, kajti ta je težka, omejena, privezana na tla, brez rok in brez peruti zato, ker je samo inteligentna. Samo »nesintaktični« poet, ki uporablja besede kot mu pridejo pod pero, nevezane, proste, se bo mogel vglobiti v bistvo materije — motorjev, strojev, aeroplanov, torpedovk, mitraljez itd. — in bo tako zatrl sovražne sile, ki nas ločijo od nje. Marinettijevi učenci, ki so in niso poeti, še niso zadovoljili svojega učitelja. Pravi, da so njih metafore še preveč logične. Naj jih torej olajšajo in posplošijo, saj ni treba, da jih kdo ume: *Esser compresi non è necessario*¹ — ni potrebno, da nas kdo razume.

KONŠTANTINOV KRST.

Marinetti sanja dalje o neki »imaginatione senza fili«, ki pa jo bo šele znašel s svojimi prijatelji; kaj je ta »brezžična domišljija«, najbrže še sam ne ve. Je nekaj futurističnega, nejasnega, nebiblioteškega. Bržkone si misli pod »žicami« paragrafe in pravila gramatične sintakse, ki mu je od lanskega leta dalje tako na poti. Torej abbasso la sintassi! Sintaksa je neke vrste monoton tolmač, cicerone, potom katerega je bila literatura dostopna vesoljstvu, ljudem, buržoaziji in domoljubom. A slovstvo, umetnost mora stopiti v direktno zvezo z vesoljstvom in mora tvoriti z njim eno telo. Zato proč s sintakso, zatrimo vsako

¹ Poeti futuristi, stran 21.

posredno sredstvo med literarnim svetom s tem, da ovržemo potrebo tradicionalnega pismenega jezika. Iz tega pa bo nastal kaos, ki ga niti Marinetti in Comp. ne bodo umeli.

Italijansko časopisje je Marinettijevemu programu ugovarjalo takoj od začetka. *Corriere della Sera* je pisal: *La vostra letteratura non sarà bella! Non avremo più la sinfonia verbale, dagli armoniosi dondoli e dalle cadenze tranquillizzanti.*¹ To je sicer res, toda futuristi ravno to hočejo. Mi rabimo, izvaja Marinetti, vse brutalne glasove, vse ekspresivne krike silovitega življenja, ki nas obdaja. *Facciamo coraggiosamente il brutto in letteratura, e uccidiamo dovunque la solennità.*

(Stvarjamo pogumno grdost v literaturi in vsepovsodi ubijamo svečanost.) Glavna stvar ostane futuristom vedno »libera intuizione«, prosta intuicija in proste besede (parole in libertà). Zabela vsega tega pa je sovraštvo do muzejev in bibliotek, želja po uničenju vse starinarsko-klasične robe, sovraštvo in preziranje razuma (intelligenza). Odiare l'intelligenza je ena najbolj karakterističnih parol Marinettijeve šole. Zato pa je treba vzbuditi v sebi nebeško intuicijo, značilni znak vseh novolatinskih rodov. V tej ekstravagantnosti so hoteli nekateri najti vpliv Bergsonove filozofije. Marinetti pa trdi, da se je tega nalezil pri Danteju in Edgardu Poeu.

Dante »La divina Commedija, Paradiso, spev XI. pravi: *O insensata cura de' mortali — Quanto son diffettivi sillogismi — Quei che ti fanno in basso batter l'ali.*²

Slično išče Edgardo Poe (*Colloquio fra Monos e Una*) poetičnega duha samo v analogiji, ki nima ničesar opraviti z bolnim in samotarskim razumom.

Da smo si na jasnem. Futuristi splošno silno veliko govore o svojem geniju (genio), o svoji intuiciji in svoji inteligenci. V koliko se zadnja dva pojma razlikujeta med seboj, piše Marinetti: *Per intuizione, intendo dunque uno stato del pensiero quasi interamente intuitivo (!) e incosciente.*

¹ Vaša literatura ne bo lepa. Ne bomo imeli več verbalne simfonije s harmoničnim bingljanjem in pomirjajočimi kadencami.

² O nezmiselna skrb ljudi, kako pogrješeni so silogizmi, ki silijo k tlom tvoje peruti.